

Besluit
Openbare versie

Ons kenmerk: ACM/DE/2016/207742_OV
Zaaknummer: 16.0957.53

BESLUIT

Besluit van de Autoriteit Consument en Markt op grond van artikel 9 van Verordening 2015/1222, betreffende de aanwijzing van EPEX SPOT SE als NEMO voor de termijn van 31 december 2016 tot en met 30 december 2020.

Besluit
Openbare versie

1 Samenvatting

1. In dit besluit wordt EPEX Spot SE (EPEX) aangewezen als NEMO voor de termijn van 31 december 2016 tot en met 30 december 2020. EPEX had hiertoe een aanvraag bij ACM ingediend. Om als NEMO te worden aangewezen, moet een partij aantonen te voldoen aan in Verordening 2015/1222 gestelde criteria. EPEX had in haar aanvraag hiervoor informatie aangeleverd. ACM heeft deze informatie getoetst en heeft geoordeeld dat EPEX aan deze criteria voldoet.
2. Een NEMO gaat, samen met de landelijke netbeheerders en ander NEMO's, er voor zorgen dat de Europese Elektriciteit markten op zowel day-ahead- als intradaybasis worden gekoppeld. Dit wordt uitgevoerd door de uit de day-ahead- en intradaymarkten voortkomende orders voor verschillende biedzones te matchen en simultaan zoneoverschrijdende capaciteiten toe te wijzen.

Besluit
Openbare versie

2 Procedure

3. Op 5 september 2016 heeft ACM van EPEX SPOT SE (hierna: EPEX) een aanvraag ontvangen om als NEMO te worden aangewezen (hierna: de aanvraag) voor de uitvoering van de eenvormige day-ahead- en intradaykoppeling.¹ EPEX heeft de aanvraag ondersteund met de benodigde informatie.
4. Op 11 oktober 2016 heeft ten kantore van ACM een gesprek over de aanvraag plaats gevonden tussen ACM en EPEX.
5. Op 13 oktober 2016 heeft ACM EPEX om aanvullende informatie gevraagd.² Op 28 oktober 2016 heeft ACM aanvullende informatie van EPEX ontvangen.³
6. Op 22 november 2016 heeft ACM van EPEX verdere aanvullende informatie ontvangen.⁴
7. Op 15 december 2016 heeft ACM van EPEX aanvullende informatie ontvangen.⁵

Leeswijzer

8. In het hoofdstuk 3 wordt het wettelijk kader uiteengezet waarop ACM haar beoordeling heeft gebaseerd. Hoofdstuk 4 bevat de beoordeling door de ACM van de aanvraag van EPEX, gevolgd door het besluit in hoofdstuk 5.

3/17

¹ Brief van 2 september 2016, ontvangen op 5 september 2016, met kenmerk ACM/DE/2016/102108.

² Brief van 13 oktober 2016, met kenmerk ACM/DE/2016/206138.

³ Brief van 26 oktober 2016, ontvangen op 28 oktober 2016, met kenmerk ACM/DE/2016/102587.

⁴ Brief van 21 november 2016, ontvangen op 22 november 2016, met kenmerk ACM/DE/2016/310558

⁵ E-mail van 15 december 2016 met kenmerk ACM/DE/2016/310767

Besluit
Openbare versie

3 Wettelijk kader

Bevoegdheidsgrondslag ACM

9. De taken waarmee ACM is belast, zijn vastgelegd in de wet. Met betrekking tot de Elektriciteitswet (hierna: E-wet) zijn deze taken vastgelegd in artikel 5, eerste lid, van de E-wet:
“De Autoriteit Consument en Markt is belast met de aan haar opgedragen taken ter uitvoering van het bepaalde bij of krachtens deze wet, verordening 714/2009, verordening 713/2009 en verordening 1227/2011, alsmede met het toezicht op de naleving van het bepaalde bij of krachtens deze wet, verordening 714/2009, verordening 713/2009 en verordening 1227/2011.”
10. Verordening 2015/1222 (hierna: CACM) is een verordening die is vastgesteld krachtens Verordening 714/2009, waardoor ACM op grond van artikel 5, eerste lid, van de E-wet ook belast is met taken die voortvloeien uit CACM.
11. In artikel 4, derde lid, eerste zin van CACM wordt geregeld dat de regulerende instanties in beginsel verantwoordelijk zijn voor de aanwijzing van de NEMO's in een lidstaat:
“Tenzij anderszins bepaald door de lidstaten zijn de regulerende instanties de aanwijzende autoriteit die verantwoordelijk is voor de aanwijzing van de NEMO, de monitoring van de inachtneming van de aanwijzingscriteria en, in het geval van nationale wettelijke monopolies, de goedkeuring van de NEMO-vergoedingen of van de methodologie om die vergoeding te berekenen.”
12. De definitie van ‘regulerende instanties’ is opgenomen in artikel 2, tweede lid, aanhef en onder a, van Verordening 714/2009, een definitie die op grond van artikel 2 van CACM ook op CACM van toepassing is:
“a) ‘regulerende instanties’: de regulerende instanties bedoeld in artikel 35, lid 1, van Richtlijn 2009/72/EG;”
In artikel 35, eerste lid, van Richtlijn 2009/72/EG van het Europees Parlement en de Raad (hierna: de Richtlijn) is het volgende geregeld:
“Iedere lidstaat wijst één enkele nationale regulerende instantie aan.”
Artikel 5, tweede lid, van de E-wet stelt dat ACM is aangewezen als de in artikel 35, eerste lid, van de Richtlijn bedoelde nationale regulerende instantie:
“De Autoriteit Consument en Markt is de regulerende instantie, bedoeld in artikel 35, eerste lid, van de richtlijn en artikel 2, tweede lid, onderdeel a, van verordening 714/2009.”

Besluit
Openbare versie

Procedure

13. De definitie van NEMO is opgenomen in artikel 2, nummer 23, van CACM:
“benoemde elektriciteitsmarktbeheerder (NEMO)”: een entiteit die door de bevoegde autoriteit is aangewezen om taken uit te voeren met betrekking tot eenvormige day-ahead- of eenvormige intradaykoppeling.
14. Artikel 4, tweede lid, van CACM eist dat een lidstaat voor iedere biedzone minstens één NEMO aan moet wijzen en dat de NEMO voor vier jaar wordt aangewezen:
“Elke betrokken lidstaat waarborgt dat voor elke biedzone op zijn grondgebied ten minste één NEMO wordt aangewezen. De NEMO's worden aangewezen voor een initiële termijn van vier jaar. Behalve in gevallen waarin artikel 5, lid 1, van toepassing is, staan de lidstaten minimaal elk jaar aanvragen voor aanwijzing toe.”
15. Artikel 9, vijfde lid, van CACM geeft ACM de bevoegdheid tot het nemen van goedkeuringsbesluiten:
“Elke regulerende instantie keurt de voorwaarden of methodologieën goed die worden gebruikt voor de berekening of de opzet van de eenvormige day-ahead- en intradaykoppeling als ontwikkeld door de TSB's en NEMO's. Zij zijn verantwoordelijk voor goedkeuring van de in de leden 6, 7 en 8 bedoelde voorwaarden of methodologieën”.
16. Artikel 9, achtste lid, onder a, van CACM bepaalt dat de aanvraag om als NEMO te worden aangewezen aan ACM moet worden voorgelegd:
“De volgende voorwaarden of methodologieën worden ter afzonderlijke goedkeuring voorgelegd aan elke regulerende instantie of andere bevoegde autoriteit van de betrokken lidstaten: a) waar van toepassing, de aanwijzing en intrekking of opschorting van de aanwijzing van de NEMO, overeenkomstig artikel 4, leden 2, 8 en 9”.

Criteria voor de aanwijzing van een NEMO

17. ACM dient op grond van artikel 4, vierde lid, van CACM te beoordelen of de aanvraag voor een NEMO-aanwijzing voldoet aan de in artikel 6 van CACM vastgelegde criteria, waarbij een aanvraag alleen geweigerd kan worden wanneer deze niet voldoet aan de criteria van artikel 6 van CACM:
“De aanwijzende autoriteit beoordeelt of de NEMO-kandidaten voldoen aan de in artikel 6 vastgelegde criteria. Deze criteria zijn van toepassing zowel bij de aanwijzing van één NEMO als bij de aanwijzing van meerdere NEMO's. Bij besluiten over de aanwijzing van NEMO's wordt elke discriminatie tussen kandidaten vermeden, met name tussen

Besluit
Openbare versie

buitenlandse en binnenlandse kandidaten. Wanneer de aanwijzende autoriteit niet de regulerende instantie is, brengt de regulerende instantie advies uit over de mate waarin de kandidaat voor aanwijzing voldoet aan de in artikel 6 neergelegde aanwijzingscriteria. NEMO-aanwijzingen worden uitsluitend geweigerd wanneer niet wordt voldaan aan de aanwijzingscriteria van artikel 6, dan wel overeenkomstig artikel 5, lid 1.”

18. De criteria voor de aanwijzing van NEMO's waaraan ACM de aanvraag dient te toetsen staan in artikel 6, eerste lid, van CACM:

“Een kandidaat wordt als een NEMO aangewezen als hij voldoet aan de volgende voorwaarden:

- a) Hij beschikt over afdoende hulpmiddelen, of gaat daarvoor contracten aan, voor een gemeenschappelijke, gecoördineerde en aan de regelgeving voldoende uitvoering van eenvormige day-ahead- en/of intradaykoppeling, inclusief de hulpmiddelen die vereist zijn om de NEMO-functies uit te oefenen, de vereiste financiële middelen, de noodzakelijke informatietechnologie, de technische infrastructuur en de operationele procedures, of hij toont aan in staat te zijn om deze hulpmiddelen binnen een redelijke voorbereidende termijn beschikbaar te stellen alvorens zijn in artikel 7 bedoelde taken op te nemen;*
- b) Hij is in staat ervoor te zorgen dat de marktdeelnemers een open toegang hebben tot informatie met betrekking tot de in artikel 7 bedoelde NEMO-taken;*
- c) Hij is kostenefficiënt op het gebied van de eenvormige day-ahead- en intradaykoppeling en houdt in zijn interne boekhouding afzonderlijke rekeningen bij voor de MCO-functie en andere activiteiten teneinde kruissubsidiering te voorkomen;*
- d) Hij heeft een adequaat niveau van scheiding van bedrijfsactiviteiten met andere marktdeelnemers;*
- e) Indien hij in een lidstaat is aangewezen als nationaal wettelijk monopolie voor day-ahead- en intradayhandelsdiensten, gebruikt hij de in artikel 5, lid 1, bedoelde vergoeding niet ter financiering van zijn day-ahead- of intraday-activiteiten in een andere lidstaat dan die waarin de vergoedingen zijn geïnd;*
- f) Hij is in staat alle marktdeelnemers op niet-discriminerende wijze te behandelen;*
- g) Hij beschikt over passende marktbevakingsregelingen;*
- h) Hij beschikt over de nodige transparantie- en vertrouwelijkheidsovereenkomsten met marktdeelnemers en de TSB's;*
- i) Hij is in staat de nodige clearing- en afwikkelingsdiensten te leveren;*
- j) Hij is in staat de vereiste communicatiesystemen en –routines voor de coördinatie met*

Besluit
Openbare versie

de TSB's van de lidstaat op te zetten.

19. Artikel 6, tweede lid, van CACM schrijft voor dat ACM de criteria uit artikel 6, eerste lid, van CACM moet toepassen op een manier dat de mededinging tussen NEMO's op een billijke en niet-discriminerende wijze verloopt:

“De in lid 1 omschreven criteria worden zodanig toegepast dat de mededinging tussen NEMO's op een billijke en niet-discriminerende wijze verloopt.”

Besluit
Openbare versie

4 Beoordeling

Inleiding

20. Ingevolge artikel 4, vierde lid, van CACM beoordeelt ACM of EPEX voldoet aan de criteria in artikel 6, eerste lid, van CACM en dient zij EPEX als NEMO aan te wijzen wanneer deze inderdaad aan de criteria uit artikel 6, eerste lid, van CACM voldoet. De beoordeling heeft ACM opgesplitst in tien onderdelen, corresponderend met de tien onderdelen uit artikel 6, eerste lid, van CACM.
21. ACM heeft, in overeenstemming met artikel 6, tweede lid, van CACM, de criteria op een zodanige manier toegepast dat de mededinging tussen NEMO's op een billijke en niet-discriminerende wijze verloopt.

4.1 Onderdeel 1: Afdoende hulpmiddelen voor een gemeenschappelijke, gecoördineerde en aan de regelgeving voldoende uitvoering van eenvormige day-ahead- en/of intradaykoppeling

22. Binnen dit onderdeel wordt getoetst of EPEX voldoet aan de eisen zoals vastgelegd in artikel 6, eerste lid, aanhef en onder a, van CACM. Op grond hiervan dient EPEX te beschikken over afdoende hulpmiddelen, of gaat zij daarvoor contracten aan, voor een gemeenschappelijke, gecoördineerde en aan de regelgeving voldoende uitvoering van eenvormige day-ahead- en/of intradaykoppeling, inclusief de hulpmiddelen die vereist zijn om de NEMO-functies uit te oefenen, de vereiste financiële middelen, de noodzakelijke informatietechnologie, de technische infrastructuur en de operationele procedures. Mocht EPEX momenteel nog niet over deze hulpmiddelen beschikken, dan is het ook nog mogelijk om aan te tonen dat zij in staat is om deze hulpmiddelen binnen een redelijke voorbereidende termijn beschikbaar te stellen.
23. De beoordeling van dit onderdeel bestaat uit drie delen, te weten a) de vereiste financiële middelen, b) de noodzakelijke informatietechnologie en de technische infrastructuur, en c) de operationele procedures.

4.1.1 De vereiste financiële middelen

24. EPEX is ingeschreven bij de Franse Kamer van Koophandel (Registre du Commerce - de Greffe du Tribunal de Commerce de Paris) en bestaat sinds 2008.
25. EPEX heeft haar jaarverslag 2015 en een financiële projectie voor 2016 en 2017 aangeleverd. De in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2015 is voorzien van een

Besluit
Openbare versie

goedkeurende controleverklaring van KPMG. Uit de financiële projectie blijkt dat de solvabiliteit in 2015 en 2016 sterk verbetert als gevolg van de verkoop, in 2015, van de clearingactiviteiten aan European Commodity Clearing AG (ECC). [...]*

26. Op basis van bovenstaande concludeert ACM dat EPEX beschikt over de vereiste financiële middelen.

4.1.2 Noodzakelijke informatietechnologie en technische infrastructuur

27. Voor de day-ahead markt maakt EPEX gebruik van het EPEX Trading systeem (ETS). EPEX heeft een onderhoudscontract met de leverancier van ETS.
28. Voor de Nederlandse intraday markt gaat EPEX vanaf 2016 gebruik maken van het M7 systeem van Deutsche Börse.
29. EPEX heeft een publieke website die marktdeelnemers toegang geeft tot een variëteit aan informatie. Informatie die uitsluitend bestemd is voor marktdeelnemers van EPEX is beschikbaar via het handelsplatform, e-mails en FTP.
30. EPEX maakt gebruik van kantoren in Parijs, Amsterdam en Leipzig. De marktoperaties kunnen bij een calamiteit in een kantoor worden overgenomen door een ander kantoor. [...]
31. EPEX maakt gebruik van een fysiek beveiligde ruimte voor de marktoperaties. EPEX kent een complete scheiding tussen de productie en de niet-productieomgeving, controles op de transmissie van data en een verplichte compliance training voor nieuwe medewerkers.
32. Op basis van bovenstaande concludeert ACM dat EPEX beschikt over de noodzakelijke informatietechnologie en technische infrastructuur.

4.1.3 Operationele procedures

33. EPEX heeft aangegeven te beschikken over uitvoerige kennis van de relevante Nederlandse en Europese wetgeving, waarbij EPEX indien nodig, externe adviseurs gebruikt. De market operators volgen regelmatig trainingen.
34. EPEX heeft een systematiek met 3 niveaus van interne controle. Het eerste niveau bestaat uit automatische checks en checks door managers. Het tweede niveau kent checks die door gespecialiseerde staf wordt uitgevoerd. Onafhankelijke en gekwalificeerde personen voeren

* In deze openbare versie van het besluit zijn delen van de tekst vervangen of weggelaten om reden van vertrouwelijkheid. Vervangen of weggelaten delen zijn met vierkante haken aangegeven. In het geval van getallen of percentages kan de vervanging hebben plaatsgevonden in de vorm van bandbreedtes.

Besluit
Openbare versie

10/17

checks uit op het derde niveau. Voorts heeft EPEX een Risk Committee en een Audit Committee. EPEX maakt gebruik van het High Reliability Organisation (HRO) model.

35. EPEX heeft de interne processen beschreven. EPEX heeft beschreven hoe de organisatie is ingericht om de day-ahead koppeling goed uit te voeren. De organisatie bevat onder andere functiescheidingen. EPEX heeft flowcharts overlegd voor het Nederlandse day-ahead proces en het intraday proces. EPEX heeft aangegeven een van de ontwikkelaars te zijn van het algoritme en over uitvoerige kennis daarvan te beschikken. EPEX heeft tevens aangegeven dat zij op adequate wijze omgaat met werkzaamheden door derden en vertrouwelijkheid.
36. EPEX heeft diverse methoden om interne en externe fraude te voorkomen. EPEX werkt met de principes van een HRO, heeft een gedragscode en een Règlement Intérieur als een raamwerk voor professioneel gedrag. Alle medewerkers moeten hieraan voldoen. Het integriteitsbeleid van EPEX ondersteunt de bedrijfswaarden. EPEX heeft een compliance officer. EPEX heeft regels waar marktpartijen aan dienen te voldoen, onder andere gericht op het voorkomen van BTW fraude.
37. EPEX heeft aangegeven in staat te zijn om adequaat om te gaan met belangentegenstellingen. Dat is mede gebaseerd op procedures die Franse wetgeving, de *conventions réglementées*, voorschrijven.
38. EPEX heeft bij de aanvraag een brief van TenneT toegevoegd waarin TenneT aangeeft dat EPEX en TenneT over de relevante systemen en routines beschikken ter uitvoering van de marktkoppelingsfuncties.
39. Op basis van bovenstaande concludeert ACM dat EPEX beschikt over de noodzakelijke operationele procedures.

4.1.4 Conclusie ten aanzien van onderdeel 1

40. Op basis van bovenstaande deelconclusies zoals beschreven in randnummers 26, 32 en 39 concludeert ACM dat EPEX beschikt over afdoende hulpmiddelen, of daarvoor contracten aan gaat, voor een gemeenschappelijke, gecoördineerde en aan de regelgeving voldoende uitvoering van eenvormige day-ahead- en/of intradaykoppeling, inclusief de hulpmiddelen die vereist zijn om de NEMO-functies uit te oefenen, de vereiste financiële middelen, de noodzakelijke informatietechnologie, de technische infrastructuur en de operationele procedures, waarmee zij voldoet aan de eisen zoals neergelegd in artikel 6, eerste lid, aanhef en onder a, van CACM.

Besluit
Openbare versie

4.2 Onderdeel 2: Zorgen dat marktdeelnemers een open toegang hebben tot informatie met betrekking tot de NEMO-taken

41. Binnen dit onderdeel wordt getoetst of EPEX voldoet aan de eisen zoals vastgelegd in artikel 6, eerste lid, aanhef en onder b, van CACM. Op grond hiervan dient EPEX in staat te zijn voor een open toegang te zorgen voor marktdeelnemers tot informatie met betrekking tot de NEMO-taken uit artikel 7 van CACM.
42. Ten aanzien van het verzorgen van een open toegang voor marktdeelnemers tot informatie met betrekking tot de NEMO-taken heeft EPEX in haar aanvraag aangegeven dat zij afhankelijk van het type informatie verschillende kanalen hanteert. Publiek toegankelijke data biedt zij aan via haar website. Voor markt informatie gebruikt EPEX de communicatiemogelijkheden van het handelssysteem. EPEX heeft voor haar leden een back office systeem en een FTP-server voor data. Daarnaast levert EPEX ook data aan bij het transparantieplatform van ENTSO-E.
43. Op basis van bovenstaande concludeert ACM dat EPEX in staat is om te zorgen voor een open toegang voor marktdeelnemers tot informatie met betrekking tot de NEMO-taken uit artikel 7 van CACM, waarmee zij voldoet aan de eisen zoals neergelegd in artikel 6, eerste lid, aanhef en onder b, van CACM.

4.3 Onderdeel 3: Kostenefficiënt op het gebied van de eenvormige day-ahead- en/of intradaykoppeling, en een gescheiden interne boekhouding voor de MCO-functies en andere activiteiten

44. Binnen dit onderdeel wordt getoetst of EPEX voldoet aan de eisen zoals vastgelegd in artikel 6, eerste lid, aanhef en onder c, van CACM. Op grond hiervan dient EPEX aan te tonen kostenefficiënt te opereren op het gebied van zowel de day-ahead- als de intradaykoppeling, en houdt EPEX in zijn interne boekhouding afzonderlijke rekeningen bij voor de MCO-functies en andere activiteiten met als doel het voorkomen van kruissubsidiering.
45. Ten aanzien van de kostenefficiëntie geeft EPEX aan dat EPEX geen inkomsten genereert uit gemonopoliseerde dienstverlening. ACM overweegt daarbij dat gelet op het feit dat in Nederland een tweede NEMO actief is, EPEX de prikkel heeft om kostenefficiënt te zijn ten aanzien van de MCO-functie.
46. Ten aanzien van de scheiding van de boekhouding geeft EPEX aan dit in haar systemen te kunnen uitvoeren. EPEX heeft een voorbeeld uit haar systeem laten zien en aangegeven

Besluit
Openbare versie

hoe zij de berekeningen uitvoert. EPEX heeft inzage gegeven in een door een onafhankelijke accountant uitgevoerde controle op één van deze projecten. Hieruit blijkt dat de kosten gescheiden konden worden.

47. Op basis van bovenstaande concludeert ACM dat EPEX door competitieve druk kostenefficiënt zal opereren op het gebied van zowel de day-ahead- als de intradaykoppeling. Tevens concludeert ACM op basis van het bovenstaande dat EPEX in zijn interne boekhouding afzonderlijke rekeningen bijhoudt voor de MCO-functies en andere activiteiten met als doel het voorkomen van kruissubsidiering. Hiermee voldoet zij aan de eisen zoals neergelegd in artikel 6, eerste lid, aanhef en onder c, van CACM.

4.4 Onderdeel 4: Adequaat niveau van scheiding van bedrijfsactiviteiten met andere marktdeelnemers

48. Binnen dit onderdeel wordt getoetst of EPEX voldoet aan de eisen zoals vastgelegd in artikel 6, eerste lid, aanhef en onder d, van CACM. Op grond hiervan dient EPEX aan te tonen dat zij beschikt over een adequaat niveau van scheiding van haar bedrijfsactiviteiten met andere marktdeelnemers.
49. Ten aanzien van het adequate niveau van scheiding van bedrijfsactiviteiten met andere marktdeelnemers heeft EPEX ten eerste een uitleg verstrekt over hoe haar managementstructuur is ingericht. Door deze indeling kan een scheiding van de bedrijfsactiviteiten van andere marktdeelnemers op een adequaat niveau worden geregeld. EPEX heeft een Management Board en een Supervisory Board. De leden van de beide Boards zijn in eigen naam aangesteld en dienen onder Frans recht onafhankelijk en zonder instructies van wie ook te handelen. In geval van een belangenconflict dienen leden geen onderdeel van de besluitvorming uit te maken. Tevens heeft EPEX een Exchange Council, een onafhankelijk lichaam waarvan de leden bestaan uit marktdeelnemers. De leden van de Exchange Council worden door de marktdeelnemers gekozen. De Exchange Council besluit over zaken als wijzigingen van de Exchange Rules en de introductie van nieuwe handelssystemen.
50. Tevens heeft EPEX een overzicht van de aandeelhoudersstructuur aangeleverd om aan te tonen dat haar bedrijfsactiviteiten op een adequaat niveau gescheiden zijn van die van andere marktdeelnemers.
51. Op basis van bovenstaande concludeert ACM dat EPEX beschikt over een adequaat niveau van scheiding van bedrijfsactiviteiten met andere marktdeelnemers, waarmee zij voldoet aan de eisen zoals neergelegd in artikel 6, eerste lid, aanhef en onder d, van CACM.

Besluit
Openbare versie

13/17

4.5 Onderdeel 5: Inkomsten op grond van een nationaal wettelijk monopolie in een andere lidstaat

52. Binnen dit onderdeel wordt getoetst of EPEX voldoet aan de eisen zoals vastgelegd in artikel 6, eerste lid, aanhef en onder e, van CACM. Dit onderdeel is in Nederland alleen van toepassing op aanvragers die in een andere lidstaat zijn aangewezen als nationaal wettelijk monopolie voor day-ahead- en/of intradayhandelsdiensten. Op grond van artikel 6, eerste lid, aanhef en onder e, van CACM dient EPEX, wanneer dit op haar van toepassing is, aan te tonen dat zij de vergoedingen die zij ontvangt op grond van haar nationaal wettelijk monopolie voor day-ahead- en intradayhandelsdiensten niet gebruikt in Nederland.
53. Ten aanzien van het wettelijk monopolie heeft EPEX gesteld dat zij in geen andere lidstaat is aangewezen als nationaal wettelijk monopolie voor day-ahead- en intradayhandelsdiensten, of daartoe een aanvraag heeft ingediend. Uit de door het Agentschap⁶ (ACER) bijgehouden lijst van NEMO's⁷ blijkt hetzelfde.
54. Op basis van bovenstaande concludeert ACM dat EPEX niet is aangewezen als nationaal wettelijk monopolie voor day-ahead- en/of intradayhandelsdiensten in een andere lidstaat, waarmee EPEX voldoet aan de eisen zoals neergelegd in artikel 6, eerste lid, aanhef en onder e, van CACM.

4.6 Onderdeel 6: Alle marktdeelnemers op niet-discriminerende wijze behandelen

55. Binnen dit onderdeel wordt getoetst of EPEX voldoet aan de eisen zoals vastgelegd in artikel 6, eerste lid, aanhef en onder f, van CACM. Op grond hiervan dient EPEX aan te tonen dat zij in staat is alle marktdeelnemers op een niet-discriminerende wijze te behandelen.
56. Ten aanzien van het op niet-discriminerende wijze behandelen van alle marktdeelnemers heeft EPEX uitgelegd dat zij een standaard en objectieve toetredingsprocedure heeft, vastgelegd in de voor EPEX bindende Rules and Regulations. Onderdeel van deze toetredingsprocedure zijn de volgende standaardovereenkomsten: de Trading Agreement (waarin onder andere de bepalingen op basis waarvan de marktdeelnemer zijn handelsactiviteiten bij EPEX uitvoert in zijn beschreven), de Exchange Rules (waarin onder andere de handelsregels zijn gedefinieerd), de Operational Rules (waarin onder andere de handelssessies en het data eigendom zijn beschreven) en de Code of Conduct. Dit zijn

⁶ Zoals bedoeld in artikel 1, onder am, van de E-wet.

⁷ http://www.acer.europa.eu/en/electricity/FG_and_network_codes/CACM/Pages/NEMO-Designations.aspx

Besluit
Openbare versie

modelovereenkomsten die voor ieder lid gelden en die voor ieder lid gelijk zijn. Deze documenten hebben als doel uniforme en niet-discriminerende regels te verzorgen voor eerlijke en ordelijke handel op de elektriciteitsbeurs van EPEX.

57. EPEX heeft tevens beschreven hoe via de Exchange Council de rechten van de marktdeelnemers om op niet-discriminerende wijze te worden behandeld, beschermd worden. De leden van de Exchange Council vertegenwoordigen tevens de diversiteit van de economische en corporate profielen van de marktdeelnemers uit verschillende sectoren.
58. Op basis van bovenstaande concludeert ACM dat EPEX in staat is om alle marktdeelnemers op een niet-discriminerende wijze te behandelen, waarmee zij voldoet aan de eisen zoals neergelegd in artikel 6, eerste lid, aanhef en onder f, van CACM.

14/17

4.7 Onderdeel 7: Beschikken over passende marktbevakingsregelingen

59. Binnen dit onderdeel wordt getoetst of EPEX voldoet aan de eisen zoals vastgelegd in artikel 6, eerste lid, aanhef en onder g, van CACM. Op grond hiervan dient EPEX aan te tonen dat zij beschikt over passende marktbevakingsregelingen.
60. Ten aanzien van de passende marktbevakingsregelingen heeft EPEX aangegeven op welke manier zij haar 'Market Surveillance' vorm heeft gegeven. Belangrijk onderdeel hiervan is de manier waarop EPEX om gaat met de verplichtingen die voortvloeien uit Verordening 1227/2011 (hierna: REMIT-verordening). EPEX heeft getoond welke verschillende rollen bestaan binnen dit kader, welke verantwoordelijkheden per rol toebedeeld zijn en hoe de processen binnen het kader lopen.
61. Via de Trading Agreement en de Code of Conduct verplichten marktdeelnemers zich marktmanipulatie te voorkomen. De afdeling Market Surveillance is een onafhankelijk lichaam binnen EPEX dat als taak heeft ordelijke handel te verzekeren, van het moment van het plaatsen van een order tot het afronden van een transactie, op alle markten van EPEX. Ook controleert Market Surveillance of marktdeelnemers in overeenstemming met de Rules and Regulations van EPEX handelen.
62. Op basis van bovenstaande concludeert ACM dat EPEX beschikt over passende marktbevakingsregelingen, waarmee zij voldoet aan de eisen zoals neergelegd in artikel 6, eerste lid, aanhef en onder g, van CACM.

4.8 Onderdeel 8: Transparantie- en vertrouwelijkheidsvereenkomsten met marktdeelnemers en de TSB

63. Binnen dit onderdeel wordt getoetst of EPEX voldoet aan de eisen zoals vastgelegd in

Besluit
Openbare versie

artikel 6, eerste lid, aanhef en onder h, van CACM. Op grond hiervan dient EPEX aan te tonen dat zij beschikt over de nodige transparantie- en vertrouwelijkheidsovereenkomsten met marktdeelnemers en TenneT TSO B.V. (hierna: TenneT).

64. Ten aanzien van transparantie- en vertrouwelijkheidsovereenkomsten met marktdeelnemers en TenneT heeft EPEX haar Rules and Regulations getoond, welke dergelijke regels bevatten. De Rules and Regulations bevatten onder andere voorwaarden ten aanzien van vertrouwelijke informatie en geheimhouding. Tevens heeft EPEX, ten behoeve van de marktkoppeling, verscheidene overeenkomsten met TSBs en andere elektriciteitsbeurzen. Deze bestaande overeenkomsten bevatten de benodigde passages met betrekking tot transparantie en vertrouwelijkheid.
65. Op basis van bovenstaande concludeert ACM dat EPEX beschikt over de nodige transparantie- en vertrouwelijkheidsovereenkomsten met marktdeelnemers en TenneT, waarmee zij voldoet aan de eisen zoals neergelegd in artikel 6, eerste lid, aanhef en onder h, van CACM.

4.9 Onderdeel 9: Clearing- en afwikkelingsdiensten leveren

66. Binnen dit onderdeel wordt getoetst of EPEX voldoet aan de eisen zoals vastgelegd in artikel 6, eerste lid, aanhef en onder i, van CACM. Op grond hiervan dient EPEX aan te tonen dat zij in staat is de nodige clearing- en afwikkelingsdiensten te leveren.
67. EPEX geeft aan dat EPEX de taak van de clearing- en afwikkelingsdiensten heeft uitbesteed aan ECC. ECC heeft een Duitse licentie om in Europa clearing- en afwikkelingsdiensten uit te voeren en staat onder toezicht van German Federal Financial Supervisory Authority, de Duitse Centrale Bank en de European Securities and Markets Authority.
68. ACM concludeert dat ECC de clearing- en afwikkelingsdiensten uitvoert als een delegatie als bedoeld in artikel 81 van CACM. Het is daarbij van belang dat EPEX de continuïteit van de clearing- en afwikkelingsdiensten door ECC contractueel heeft vastgelegd. EPEX heeft inzage gegeven in de overeenkomst tussen ECC en EPX. Hieruit blijkt dat er afspraken zijn gemaakt over de continuïteit.
69. Op basis van bovenstaande concludeert ACM dat EPEX in staat is de nodige clearing- en afwikkelingsdiensten te leveren, waarmee zij voldoet aan de eisen zoals neergelegd in artikel 6, eerste lid, aanhef en onder i, van CACM.

Besluit
Openbare versie

4.10 Onderdeel 10: Vereiste communicatiesystemen en –routines voor de coördinatie met TenneT

70. Binnen dit onderdeel wordt getoetst of EPEX voldoet aan de eisen zoals vastgelegd in artikel 6, eerste lid, aanhef en onder j, van CACM. Op grond hiervan dient EPEX aan te tonen dat zij in staat is de vereiste communicatiesystemen en -routines voor de coördinatie met TenneT op te zetten.
71. Ten aanzien van de vereiste communicatiesystemen en –routines voor de coördinatie met TenneT heeft EPEX een overeenkomst waarin afspraken zijn gemaakt over de processen voor de communicatie tussen EPEX en de andere relevante partijen die betrokken zijn bij de marktkoppeling. EPEX heeft met TenneT zowel formele als informele contacten voor de uitvoering van de marktkoppeling in Nederland.
72. TenneT heeft op verzoek van EPEX bevestigd dat EPEX en TenneT over de relevante systemen en routines beschikken voor het uitvoeren van de marktkoppeling.
73. Op basis van bovenstaande concludeert ACM dat EPEX in staat is de vereiste communicatiesystemen en –routines voor de coördinatie met TenneT op te zetten, waarmee zij voldoet aan de eisen zoals neergelegd in artikel 6, eerste lid, aanhef en onder j, van CACM.

4.11 Conclusie en periode van aanwijzing

74. Gelet op het voorgaande is ACM van oordeel dat EPEX heeft aangetoond te voldoen aan de criteria uit artikel 6, eerste lid, van CACM.
75. Als gevolg van het voldoen aan de criteria uit artikel 6, eerste lid, van CACM dient ACM EPEX aan te wijzen als NEMO.
76. CACM bepaalt in artikel 4, tweede lid, CACM dat de NEMO's worden aangewezen voor een initiële termijn van vier jaar.
77. ACM wijst EPEX vanaf 31 december 2016 als NEMO aan. De laatste dag van de initiële termijn van vier jaar is daarmee 30 december 2020.

Besluit
Openbare versie

5 Besluit

78. ACM wijst op grond van artikel 9, vijfde lid, van CACM, EPEX Spot ES vanaf 31 december 2016 aan als NEMO voor de uitvoering van de eenvormige day-ahead- en intradaykoppeling.
79. Op basis van artikel 4, tweede lid, van CACM volgt dat de aanwijzing voor een initiële termijn van vier jaar geldt. De aanwijzing geldt derhalve tot en met 30 december 2020.

Den Haag,

Datum: 22 december 2016

Autoriteit Consument en Markt
namens deze,

w.g.

dr. F.J.H. Don
bestuurslid

17/17

Tegen dit besluit kan degene, wiens belang rechtstreeks bij dit besluit is betrokken, binnen zes weken na de dag van bekendmaking van dit besluit een gemotiveerd bezwaarschrift indienen bij ACM, Directie Juridische Zaken, Postbus 16326, 2500 BH Den Haag. In dit bezwaarschrift kan een belanghebbende op basis van artikel 7:1a, eerste lid, van de Algemene wetbestuursrecht, ACM verzoeken in te stemmen met rechtstreeks beroep bij de administratieve rechter.